

ling, der fremkom i Gaar, og udtale min Glæde over den højtærede Udenrigsministers Bebudelse af glædelige Forandringer i vor Stilling til Tyskland. Jeg kunde i og for sig ønske, at disse Udtalelser havde været noget bestemtere, men jeg skal ikke være med til at provocere den højtærede Udenrigsminister til at udtale sig om dette Spørgsmaal, udover hvad han allerede har gjort, i Henhold til den Betragtning jeg gjorde gældende om den overordentlige Vanskelighed netop for Udenrigsministeren i vort Land at komme for langt ud i sine Udtalelser. Jeg skal i øvrigt indskrænke mig til at udtale min Glæde over de gode Forhaabninger, som vi i Følge Udenrigsministerens Udtalelser kunne nære med Hensyn til dette vigtige Spørgsmaal.

Der er en anden Sag, som vi i denne Sommer have haft vor Opmærksomhed stærkt henvendt paa, nemlig Forholdet til vore Nabolande, Sverige og Norge. Det er ganske øjensynligt, at de store Begivenheder, der foregaa paa den skandinaviske Halvø, hos os ikke alene fremkalde Interesse som Følge af vort nabovenlige Forhold til disse nærbeslægtede Nationer, men ogsaa i allerhøjeste Grad for vor egen Stillings Skyld. Det er ganske klart, at Danmarks Stilling i Skandinavien bliver en noget anden efter de store Begivenheder, der ere foregaaede i Sommer. Jeg tænker mig heller ikke, at vor Regering og særlig vor Udenrigspolitik's Leder har været ganske passiv i Sommer med Hensyn til Sverige-Norges Forhold; noget er der vel sket ogsaa i den Retning. Det vilde sikkert imødekomme en stærk Trang hos baade dette Ting og Befolkningen, hvis der kunde meddeles noget derom, men naturligvis maa man ganske overlade Skønnet derom til den højtærede Udenrigsminister.

Udgifterne paa Udenrigsministeriets Budget er nedsat fra 784,000 Kr. til 705,900 Kr. Vi ere her gennemgaaende glade ved, at der kan finde en Udgiftsreduktion Sted, og jeg skal være den sidste, der ikke vil være med til at deltage i denne Glæde, og der er efter min Mening heller ikke nogen som helst dadlende Bemærkning at knytte til disse Udgiftsreduktioner. Det er en mere almindelig Betragtning, jeg kunde have Lyst til at fremkomme med, den nemlig, at hvor meget vi end maa sky at føre en aktiv Udenrigspolitik i den Forstand, at vi skulde ønske at blande os i Stormagternes Alliancer og tage Del i hele det europæiske Intrigespil, og hvor lidet vi end kunne vente at opnaa ad den Vej, og hvor skarpt

og bestemt end vor udenrigspolitiske Opgave er at betegne som den at bevare den mest absolute Neutralitet under Stormagternes Stridigheder, saa er det fuldkomment sikkert, at ogsaa for et Land som Danmark har Udenrigspolitikken en Opgave, som kun kan løses gennem en Aktivitet i saa Henseende. Jeg sigter herved til Deltagelsen i det Kapløb paa det økonomiske Omraade, som i høj Grad finder Sted Jordkloden rundt. Interessesfærene have udviklet sig i ganske overordentlig Grad alene i de sidste 10 Aar. Det er forbavsende at se, hvorledes man kan se Interesserne Dag for Dag vide sig ud. Det var tidligere væsentlig kun Europa, man havde sin Opmærksomhed henvendt paa; nu kan man næsten sige, at Europa i saa Henseende er ved at synke ned i 2den Klasse, og at Interesserne i hvert Fald for de store Nationers Vedkommende mere og mere samle sig om det store Kapløb i fremmede Verdensdele. Det er det, der er en Del af Hemmeligheden ved de store Nationers uhyre Krigsrustninger; det er ikke blot med Hensyn til Afgørelsen af de endnu svævende Mellemværender i Europa, at disse Rustninger finde Sted, men det er nok saa meget, som Kejser Wilhelm har udtalt det, for at sikre sig en Plads i Solen i det store Kapløb, hvor Nationernes overskydende Kræfter skulle finde Anvendelse paa det store oversøiske Marked. Dette er for en stor Del Grunden til det nhyre Kapløb, navnlig med Hensyn til Flaadeforøgelse, ogsaa til Dels med Hensyn til Hærforøgelse, og deri ligger til syvende og sidst hele Hemmeligheden ved det, man i vore Dage kalder for Kolonialpolitikken. Nu være det langt fra mig at mene, at Danmark skulde have nogen som helst Chancer for det, man i egentligste Forstand kalder Kolonialpolitik, at vi skulde forsøge at erhverve Kolonier og paa den Maade deltage i Kapløbet. Paa ingen Maade, men der er andre Veje, ad hvilke de smaa Nationer have til Tider nok saa stor Udsigt som de store til at komme frem, netop fordi særlig ovre i Østasien — det er navnlig det, jeg tænker paa — de store Nationers Kapløb gør sig gældende paa en saa overordentlig paagaende og for de østerlandske Nationer ofte mistankevækkende og generende Maade. Netop derfor kunne de smaa Nationer have Chance for at komme ind. Det er f. Eks. Tilfældet med Siam, som ligger mellem engelsk og fransk Omraade og stadig maa frygte Overgreb fra den ene eller den anden af disse Stormagters Side. Siam har søgt en vis Tryk-